

Előfizetési árak:

Egész évre	12 ft.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Hogy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

* kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

KOSSUTH LAJOS.

Irta: dr. Demkó Endre.

Nagybecskerek, márczius 22.

„Nem üzen már.
Nem sir többé Kossuth Lajos...”

Látom lobogni a fekete zászlót, kö-
röttem hevernek a gyászkeretű hírlapok:
tehát igaz, lesújtóan igaz.

Kossuth Lajos nincs többé!

Konditsátok meg mindenfelé a gyász-
harangot! A magyar nemzetnek halottja
van. Nagy halottja van.

Hetek óta felváltva gyötört bennün-
ket a kétség és remény, napok óta tud-
tuk, hogy milyen iszonyuan vivődik a
halállal az a megtörhetetlen szervezett és
szinte már azért imádkozott bennünk az
ember, hogy: váltsd meg kinjait Istenem!
és rémitő bizonyossággal tudtuk előre,
hogy ránk fog borulni az a végzetes éjjel,
a mely sokáig fénylett napunkat kioltja.

Hozzászoktunk a gondolathoz. Azt
hittük, nem fog fájni a gyász. Hiszen
még élt ő, mikor számunkra régen elve-
szett és már halhatatlan volt előttünk,
mielőtt meghalt volna.

Mint az éles kard vágása, az első hir
nem okozott fájdalmat. Fásult közömbös-
séggel hallottuk, olvastuk. Tehát igaz. Ki-
szenvedett. Hanem mikor egy óra alatt
gyászba borult a város, mikor megláttuk
a sötét lobogókat a házakon, mikor az
utczákon találkoztunk a megilletődött
arcokkal és nem láttunk a szomorú szürke
levegőbe bevilágítani egy derült sugarat:
valami éles, égő fájdalom vonaglott ke-
resztül a szíveken. A seb sajogni kezdett.
Ekkor kezdtük érezni, hogy mit jelent a
halálhír.

Meghalt a „szent öreg”, a „nagy
hontalan”, a „turini remete”. A szabad-
ságharcz vezére, Magyarország egykori
kormányzója, az emigráció hőse odavan,

odavan. A kire bámulva, csodálva nézett
a félvilág: nemzetünknek legféltettebb
büszkesége semmivé lett.

„Nem igaz! — így szólt a vigasztalás.
Hiszen ő nem halt meg, nem halhat meg
soha. Ott él a történelem arany lapján,
ott él a néprege, a népdal ajkán és ott
fog élni a kőben, az ércben, a melylyel
megörökíti emlékét halás nemzete.

Halála által lett csak nagygyá. Már
nem köti őt a földhöz semmi salak. Most
fogja eltozogni méltó helyét a nemzet
egének boltozatján ama fényes csillagok
között, a melyekből a Rákóczyak, Boc-
skayak lelke sugárik felénk.

Ne sirjatok! Örüljétek ti a kik sirat-
tátok, visszasírtátok életében, most már a
tietek ő egészen.

Nagy lelkétől, szellemétől meg nem
foszthat hatalom. Mulandó teste pedig a
honi föld porával fog elvegyülni. Örüljétek;
haza jön már Kossuth Lajos!

Hiába, mindhiába! A seb mégis sa-
jog, a köny mégis patakzik.

Hiába vigasztal örök étellel a vallás,
a történelem, a filozófia. Fajdalmunkat
nem nyhiti a nemzeti büszkeség.

Mert az halt meg, kit szerettünk;
a kinek a nevét imáinkba szőttük; a ki
mikor idegen földön lakott, akkor is kö-
zöttünk élt; a kit látni, a kinek szavát
hallani, minden magyarnak legforróbb
vágya volt; a kinek a hozzánk való sze-
retettől áthatott hangját megszoktuk volt
hallani, valahányszor valami nagy, fontos
kérdés hozta mozgalomba a nemzetet; a
kinek vigasztalása először csepgtetett
balzsamot szívére, valahányszor csa-
pás ért.

Ki fog most bennünket megvigasz-
talni?

Nincs a mi fájdalomunknak, nincsen
enyhülése.

Lángesze a világ előtt fog örök
példaként ragyogni, nagy tetteit megörzi

a történelem; érdemeiért szobrot emel
neki a nemzet; — mind hasztalan.

Mi csak azt érezzük, hogy nekünk a
szívünkben hullott ki valami, a minek a
helyét be nem tölti semmi; mi csak kö-
nyezve tudunk megállni a turini ravatal
fölött; a mi keservünk belevegyül a csa-
ládnak szívet rázó zokogásába; esztünk
még nem tudja mérlegelni a hasznót, büsz-
keségünk a dicsőséget, melyet élete ránk
árasztott; nekünk hiába mondjátok, hogy
hazajön már Kossuth Lajos! lesújtva,
kétségbeesve halljuk és adjuk tovább a
szót:

„Kossuth apánk” meghalt. Huzzátok
meg a harangot.

A külföld részvéte. Londonban Kos-
suth Lajos halálának híre mély részvétet kel-
tett. A politikai körök és a közönség figyelme
Turin és Magyarország felé fordul. A halálhír
abszorbeálja az egész londoni közéletet. A
„Times” és a „Daily News” hosszú cikkekben
meltatják a nagy szabadsághős érdemeit. —
Rómában Kossuth halálának híre felizgatta az
egész várost. A szabadsághős és az olasz tö-
rekvések harcosát gyászolta Itália. A radikális
körök elhatározták, hogy nagy gyásznapossággal
fejezik ki fájdalmukat. A reggeli lapok hosszú,
lendületes megemlékezésekben írják a magyar
szabadságharcz hősről. Crispi miniszterelnök
meleghangú részvétáviratot intézett Kossuth
fiához.

A bécsi magyarok gyászja. A bécsi ma-
gyar egyesület ablakaiból óriási gyászlobogó leng.
Az egyesület részvétáviratot küldött Kossuth
Ferencnek és Monok városának és táviratban
kérték fel Helfy Ignácot és Aulich tikkart,
hogy Kossuth koporsójára a bécsi magyarok
nevében babérkoszorút tegyenek.

A halálhír a vidéken. Az egész ország
gyászolt őt arra a megrövidítő hírre, hogy
Kossuth Lajos, a nagy hontalan, örök álomra
hajtotta le fejét. A városok egymásután ülnek
össze közgyűlésre, hogy részvétüknek méltó ki-
fejezéséről határozzanak. Nagybecskerek
városa, mint értesülünk, legközelebb szintén
rendkívüli közgyűlést tart e tárgyban.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A decadence.

Irta: dr. Némethy József.

A legelső birkanyáj, bár csendes közönyös-
séggel legel, fejét mindig abba az irányba for-
ditja, amerre a vezérürü kolompját zengeni hallja.
Bocsánat a drasztikus hasonlatért, az emberi
társadalom, talán ösztönszerűleg követi a birka-
társadalom példáját. A vezérürüt követi a társad-
alom is, és követi még akkor is, ha ez a leg-
rosszabb, a legképtelenebb, a legveszedelme-
sebb irányban halad.

A vezérürünek pedig természetesen az
emberi társadalomban, van annyi esze, hogy
kolompját minél hangosabban rázza, hogy minél
nagyobb legyen az utána baktató, vagy rohanó
tömeg, mely azután öntudatlan csökönységgel
tiporja el a renitens elemeket.

Korunk társadalmi vezérei, nem érte alatta
az akadémikusok tapasztalatokban megöszült s
klasszikus példákban finomult izlésű csoportját,
hanem inkább azt a fiatal gardát, mely nagy
lármával hirdeti az irodalmi szabadságot s butá-
nak nevezve mindenkit, aki a szépirodalomban
szépet mer keresni, terrorizálja a csendesebb,
de okosabb elemeket, kikiáltották, kikolompolták
a naturalizmus, psycho-analízis, lélektani proble-
mák irodalmának egyedül üdvözítő voltát, és
ezzel megnyitottak egy tévteget és ideges kor-
szakot, mely igazán becses alkotásokra kép-
telen.

Ha a naturalizmus naturalizmus volna, ha
a psycho-analízis a lélek indulatait, hánykodásait
elemelné; — s ha a lélektani problémákat állí-

tana fel, akkor talán lenne értelme ez irányok
felütközésének. De aki elfogulatlanul, s lel-
kesedés, — pardon! irodalmi idegesség nélkül
szemléli ez állapotokat, be kell, hogy ismerje,
hogy a naturalizmus ma nem egyéb, mint a bűn,
az érzéki vágyak apotheosisa; a psycho-analízis
nem más mint a beteg lélekre reagáló beteg
test szerencsétlen összehatásából keletkezett
abszurdumok közötti vergődés; — végül a lélekt-
ani problémák megfejtésével foglalkozó leginkább
észak germán irodalom, inkább a betegségek
végső stádiumában, a szellemi, vagy testi fel-
oszlás, élve elrohadás kinjai közt vergődő ember
hallucinációival, semmint az emberi lélek pro-
blémáival foglalkozik.

Az érzékiség apotheosis jelszava a század
végi irodalomnak; és ez méltó ahhoz az embe-
riséghez, mely ma a skepsis labirintusában nem
leli az utat kifelé.

Nincs az a bűn, amelynek dicséretet, köz-
vetett magasztalását meg nem találunk a szép
irodalom nagyjainál. Irnak róla; lehet, hogy
azzal a célzattal, hogy megutáltassék; de ugy-
irnak róla, hogy nincs annak a bűnnek árnya
csak fénye, a vakító, s a pillanatra soldogító,
elmámorító fény, mely — mint a régi mondák
világában a madarat a kigyó kinyitott szája,
— vonza, hívja, csalogatja az embert az édes,
a mámorító, a mindent elfeledtető bűnös örvény
felé.

Az egészség? az parasztos, buta dolog.
A betegség, a test vagy szellem feloszlása egye-
dül méltó tárgy arra, hogy a muzsák ke-
gyencze tollára vegye. A beteg embert oly hely-
zetekbe sodorni, melyek őt nyavalyájának végére
juttatják; a beteg ember elé oly feladatot állí-
tani, melyet megoldani nem, — csak egészséges

ésszel, egészséges karral ketté vágni lehet; —
a beteg embert még betegébbé tenni s beteg-
ségének végstádiumában a pokolnál is epeszőbb
kinok között aldatni át a nirvánába; ez a natu-
ralizmus eszményképe.

A beteg ember! ez az eszmény, ez a cél,
s a parasztos és buta egészség, csak szánalomra
s megvetésre méltó.

Felbolond, vagy egész bolond emberek, akik
az északnémet irodalomban egész drámákat ját-
szanak el, s olyan problémákon törők a fejüket,
melyeket csak a bolondok és az elmeorvosok
ismerhetnek; felbolond vagy egész bolond em-
berek, a kik a közibük tévedt ép eszű embert
is megbolondítják; — ezek a mai szépirodalom
eseményei. Egészséges embert, a kinek olyan
volna az eszejárása, mint a miénk, nem találunk
a modern irodalomban. A modern Pantheonba
csak az léphet be, aki valami excentrikus nyava-
lyával dicsekedhetik; a modern Parnassusra,
csak a lelki betegek, görvélykórosok és histe-
rikusok mászhatnak fel.

És a művelt világ gyönyörködik, vagy leg-
alább gyönyörködni látszik ebben. Ép eszű,
egészséges embert, hiába szerepeltet, a világtól
elmaradt poéta, az nem érdeke, mert hiszen
éppen olyan, mint mi, kik naponta sürke ka-
bátban sétálunk a beton járdán. A közönségnek
is beteg, bolond ember kell; a ki szívfacsaró
elkeserítő tréfákat tud üzni: s aki elkergeti belő-
lük azt a piczike kis optimizmust, amit a korán
érlelő, de soká éretté nem tevő nevelés meg-
hagyott bennünk.

A vezérürü a naturalizmus, vulgó érzékiség
és nem természetesség felé kolompol s az emberi
társadalom halad a kolomp után s a sok beteg

HIREK.

Tájékoztató.

- Március 26. A nagybecskereki kaszinó rendkívüli közgyűlése.
- Március 26. A Magyar Olvasókör hangversenye a Koronában.
- Március 31. Rendkívüli városi közgyűlés.
- Március 31. Fialat emberek táncmulatsága.
- Április 4. Az Iskolagyermekbarát-egylet közgyűlése.
- Április 9. A megyei közigazgatási bizottság ülése.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán Budapestről ma reggel érkezett vissza Nagybecskerekre.

— A gyász Nagybecskereken. A nagybecskereki ágostai evangélikus egyház község számos tagja gyűlt össze ma délután Jeszenszky N. lelkész felhívására, hogy Kossuth Lajosnak, az ágostai ev. egyház legnagyobb fiának halála alkalmából megbeszéljék, hogy a hitközség mily módon vegyen részt az országos gyászban. A népes értekezlet elhatározta: hogy Kossuth temetése napján gyászisteniszteletet tart, melyen a gyászbeszédet Jeszenszky N. lelkész fogja mondani. Továbbá a gyászoló családhoz részvétlétviratot küld az egyházközség nevében, Kossuth szobrára pedig a hitközség kebelében gyűjtést indít, melynek eszközésével az egyház lelkészét bizza meg. A gyásznap rendezését Jarmaczky S. elnöklété alatt Kluge W. mérnök, Knyaskó L. igazgató és Machalek J. egy. közs. tagokra bizza.

— A nagybecskerek - pancsovai vasut. Mint biztos forrásból értesülünk, a nagybecskerek-pancsovai vasutvonal megnyitása f. évi április 1-én fog megtörténni. A vasut megnyitását megelőzi a március 29. és 30-án megejtendő műtanrendőri bejárás. Értesülésünk szerint a megnyitáson jelen lesz Lukács Béla m. kir. kereskedelmi miniszter is, ki április elsején érkezik külön vonaton Nagybecskerekre. Az első pancsovai vonat 1-én reggel indul Becskerekéről és 1—2 órai tartó odás után, mely idő alatt dejeuner lesz a vendégek tiszteletére Pancsován, visszajön Nagybecskerekre. Itt nagy estebéd fogja a magas vendégeket fogadni, mely a megyeháza nagy termében tartatik meg. A kereskedelmi minisztert az egyes állomásokon nagy fényvel készülnék fogadni.

— Nagycsütörtök. A szomorú hét első lemondásteljes napja, a nagycsütörtök vagy mint német minták után is nevezni szokták: a zöld csütörtök ünnepe ma a szokásos szertartások mellett folyt le. A reggeli misében bucsut mond-

a kifeszamodott eszü regény és novalla hős között, maga is elveszti esze és szeme világát.

Ma már hisszük, hogy az egészség a szellem lenyűgözője, az ész eltoppítója; — az erkölcsi elveket, a papok és skolestikus filozófusok találták ki az emberiség elbutítására; a lelki ismeretet pedig, éppen úgy, mint a kísértetektől való félelmet, dajkánk csepegtette belénk mesével.

A vezérürü kolompol tovább. El kell temetni a multat, el kell temetni minden szabályt, el kell temetni minden ideát, a mi csak két embert is összehozhat; el kell temetni a tekintélyt, a kit valaha csak két ember is követelt. Az egyén, az individuum a világ koronája, az egyéniség, az individualitás az egyedül üdvözítő.

De „egyén“ igazi individuum csak az lehet, a ki vagy gazember, vagy beteg, vagy bolond. A többi, — az nyomorult köznapi lény, a ki szélesre taposott ösvényen halad, s buta meglepéssel fogyasztja el, a mit megkeres.

A gazembereknek Zola zeng apothéist; — a betegeknek Ibsen a historiografusuk, a bolondokról Strindberg es Tolstoj zengnek éneket. A kolomp szól, a társadalom pedig megy utána. Apró és középszerű epigonok zugják utána az echot. Az általános ember, a mely a XIX. század első felének volt eszménye, helyet engedett az általános, értad eszményi, minden nemzeti és vallási jellegtől ment, gazembernek, bolondnak és betegnek.

Az általános az eszményi, ez az igaz, es a helyes és jó nemzet? vallás? mire való az? minek különbséget tenni az emberek között? legyen mindenki egyén, legyen egyszersmind általános gazember, bolond vagy beteg; de ne legyen megbélyegeve vallás, nemzeti, vagy osztály jelleggel, mert az nem felel meg az ember szabadságának.

A nemzeti irodalmaknak vége; minek is ez? hiszen ez az egyént egy szük keretbe szo-

— tak a harangok, melyek ércnyelveit egészen szombat délig nem fogjuk hallani, és elnémult az orgona hatalmas hangja — helyet adván a kesergő lamentatív énekének. A plébánia-templom egész délelőtt tele volt ajtatos hívőkkel, kiknek jó példát adandók: Schaeffer Antal pápai praelatus és Lokaitsek Rezső segédlelkész a mise után meggyóntak Linder Róbert kegyesrendi áldozárnak. A nap szomorú fizionomiáját elősegítette az esős idő is, úgy hogy még a more patrio nagy kereplőkkel felfegyverkezett fiatal urak (8—12 évig) is sokkal csendesebb hangon hirdették:

Ihr Christen lasst euch sagen,
Die Glocke hat zwölf Uhr geschlagen.

Elmondandók magyarul is, hogy mit mondtak a haza jövődől oszlopi, de összes munkatársaink gondos kutatása dacára nem találtunk olyan csoportot, amely a nagybecskereki közönségnek magyar nyelven adta volna tudtára, hogy dél van.

— Husvét. A katolikus világ legnagyobb ünnepét, Krisztus feltámadásának emlékűnnepét városunkban a szokásos egyházi pompával fogják megünnepelni. A feltámadási szertartást és szép idő eseten a feltámadási körmenetet szombaton délután 5 órakor tartják, a mely alkalommal Schaeffer Antal pápai praelatus fogja a szentséget hordozni. — Vasárnap Schaeffer Antal pápai praelatus infulás nagymiséét pontifikál, a mely alkalommal a Nocker karnagy által egybekért műkedvelői zene- és dalkör fog az egyházi zenéről gondoskodni. Az ünnepi prédikációt vasárnap Schaeffer Antal pápai praelatus tartja német nyelven, hétfőn pedig Lokaitsek Rezső káplán magyar nyelven.

— A kaszinó igazgatója. Azóta, hogy dr. Stassik Ferencz a nagybecskereki kaszinó igazgatói állásáról leköszönt, ugyancsak megvan az egylet akadva, kit válasszon meg vezetőknek. Legtöbben irtóznak ez állástól, mert köztudomású az a tény, hogy a kaszinónak sok tagja van, de kevés olyan, aki fizet. S ez a nem fizetési elv előbb utóbb bukáshoz fog vezetni. Ezen válságos helyzet közepette tegnap néhány buzgó tag mintegy 50 urat hitt meg „szűkebb“ értekezletre, melynek célja volt az igazgató személyében megállapodni. Az értekezlet, melynek korelnökeként Lauka Gusztáv koszorú költőnk szerepelt, hosszabb eszmecsere után egyhangulag abban állapodott meg, hogy Franz S. J. L. urat, a nagybecskereki takaré- és előleg-egylet vezérigazgatóját kinalja meg az igazgatói tiszttel. Franz ur azon kijelentését, hogy a jelöltséget elfogadja, zajos éljenzéssel fogadták. Mi a magunk részéről igen szerencsésnek tartjuk ezen választást, mert Franz ur személyében feltalálni véljük mindazon tulajdonságokat, melyekkel azon igazgatónak rendelkeznie kell, ki egy hasonló egyesület élére áll.

ritja. Meg kell ölni a nemzeti irodalmat, hogy az egyéni irodalom virágozhassék.

Ez a vég felosztás, az emberiség kimerített mindent, a mit saját elméje világából merithetett s most már kimerítette azt is, a mit az általános gazemberek, bolondok és betegek feszült agyának hallucinációi útján ezek külön világából megismerhetett. Ebből az anyagból, mely teljesen rothadásnak indult, többé meríteni nem lehet.

Nincs többé tűz, csak hamu és a hamu alatt egyetlen pislogó parázs. Szólnak, viharok, orkánnak kell jönni, hogy elfújja a hamuhegyet, elfújja a rothadás szagát, s a tisztán maradt egyetlen parásznak kell újból anyagot adni, hogy lángra kapjon.

Rázkodásnak kell bekövetkezni, eszméknek feléerülni, hogy legyen ismét valami, a mi embert emberhez kapcsoljon s elfeledtesse az emberekkel azt a szerencsétlen egyént, a ki tulajdonképpen a gazembernek, bolondnak vagy betegnek típusa.

Mig ez meg nem történik, addig nem lesz irodalom, s nem lesz igazi nagy alkotás. Várom ezt, de aligha megérem.

Nem merem állítani, csak sejtem, mert hiszen az egyén irodalmát én is eléggé tanulmányozom arra, hogy eltoppult legyen benne a képesség a következtetésre, hogy az a rázkodás, mely megmenti az irodalmat, a nemzeti eszme alapjára fog helyezkedni. Mert hiszen az embernek végre is csak kell egy keret, a melyen belül centrifugal elméje, a mindenségben, vagy semmiségbe való szétszóródás veszélye nélkül keringhessen, csaponghasson. A legtermészetesebb keret pedig a nemzet.

Addig menjünk a kolomp után s a nyáj csapásán haledva gondolkozunk az egyénről: hátha megjön az a vezérürü, melynek kolompja a helyes irány felé vezet.

— Hajójárat. A dunai személyszállító hajójárat Belgrád és Orsova között a tavasszi menetrend szerint vette kezdetét. A személyszállító hajók a szerb part mentén hetenként egyszer, még pedig lefelé menet szerdán, és felfelé menet kedden közlekednek.

— Cseléd-furfang. Ha valakinek Bellér Rókus az uriasan hangzó neve, meg hozzá gyöngéje van a magasabb rangosztályu szobaleányok irányában, hát nem csuda, ha rögteli kisé, hogy szolgálának született. Bellér Rókus sokáig röstelkedett állása társadalmilag fogyatékos mivoltán. Később azután bizonyos embergyűlölet szállotta meg, a melynek magaslatáról kevély öntudattal tekintett le a rangkórásiban sinylődő világra. És mire öntudata kellően kitombolta magát, Bellér Rókus is a fin du siècle szellemét érezte elshanni maga mellett. Ha már szolgálak vagyunk, hát akkor legyék abból az ocsmány Mammonból is valamicske és ne kuporogjunk neveltséges szolgálatságra — gondolta magában és nagy elhatározásra jutva, levélpapír után nyult. A maga uri nevére czimezve, ékes szava levelet irt magának, párisi kelettel, „Röpka István, főinas“ aláírással. A levélben megható szavakban esdekel Röpka István „főinas“ Bellér Rókus urhoz, hogy azonnal üljön fel a vasutra és jöjjön Páris városába a konteszhöz „dáma“-inasnak. Kap uri ruhát meg 30 forintotkat havonta, uti költségére meg 25 forintotkat. Siessen Bellér Rókus annál is inkább, mert hát a kontesz pár nap mulva tartja fényes lakzóját, a mikor is ügyes „dáma“-inasra, a ki a konteszt öltözteti, rettentő nagy szükség leszén. A levél hegyibe pecsétviaszt csöpögtetett és a gróf B. családnál való szolgálata idejéből nála maradt kabátgombon levő monogrammal szabályosan le is nyomta a pecsétet. Csak éppen arra nem ügyelt, hogy a grófi koronával ékeskedő monogram visszajával került a pecsétviaszra. S ezen botlott meg a furfangosan kiesztelt terv. Mert mikor az így elkészült levéllel gazdája Engel Samu fakereskedő elé állított s a levélben foglalt magasabb bérigéretre való hivatkozással járandósága felemelését kérte, a gazda rögtön észrevette a fura pecsét hiányosságát és ezzel együtt a levél koholt voltát. A rendőrség előtt, a hol az ügyeskedő szolgát feljelentették, Bellér Rókus töredelmesen bevallotta, hogy bizony a párisi levél honi gyártmány. Két forintot diktáltak rá vagy egynapi elzárást, ha meg nem tudná a „Strafportó“-t fizetni.

— Sipisták. Seregestül özönlének a legutóbbi időben jóképü vidéki atyafiak a rendőrséghez jelentést teendő, hogy egynemely kávéházban később sipistáknak bizonyult gyanus existenciák kártyajátékra csábították s nemcsak hogy minden pénzüktől kifosztogatták, hanem tetejébe a kávéosok még ki is dobták őket. Ilyen kávéházak tulajdonosai a panaszttevők Herczer Károlyt és Tóth Mihályt nevezéven meg, a rendőrség büntetés terhe alatt figyelmeztette a napokban nevesett kávéosokat, hogy az intelmében felsorolt gyanus játékosoknak kártyát ne adjon a kezökbe.

— Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt Heufeld Samu buzakereskedő, a nagybecskereki kereskedővilág egyik legintelligensebb tagja. Az alig 41 éves ember halála, ki nejeen kívül két kiskoru gyermeket hagyott hátra, általános részvétet keltett. Temetésén, mely ma délután ment végbe, nagy gyászoló közönség jelent meg. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki.

Mélyen kesergő szívvel tudatjuk felejthetetlen drága jó férjnek, illetőleg atyának, fiuknak, testvérnek, vőnek, sógornak Heufeld Samu urnak f. hó 21-én d. u. 1 1/2 órakor élte 41. évében, boldog házasságának 12. évében hosszu szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága hült tetemei f. hó 22 én d. u. 3 órakor fognak a nagybecskereki izrael. sirkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Béke hamvaira! Nagybecskerek, 1894. március hó 21-én. Heufeld Fanny szül. Reichenfeld, mint neje; Otto és Gyula, mint gyermekek; Reisz Hermine szül. Heufeld, Dukes Katalin szül. Heufeld, mint nővérek; Heufeld Zsigmond, mint fivér; Heufeld Ignáts és neje szül. Reisz Teréz, mint szülői; Reichenfeld Ede, mint após; Reiser Emilia szül. Reichenfeld, Rosenberg Mina szül. Reichenfeld, Heufeld Sorolta szül. Schnitzler, Reichenfeld Helena, mint sógornők; Reichenfeld Adolf, dr. Reichenfeld Mihály, Reichenfeld Sándor, Reichenfeld Zsigmond, Reiser Henrik, Rosenberg Mór, Reisz L. A., Dukes Dániel, mint sógorok.

— **Az árvíz ellen.** A Temes és Bega folyók a beállott enyhe időjárás okozta olvadások folytán rohamosan áradnak. A folyammérnöki hivatal és a Temes-Bega völgyi vízszabályozó társulat már megtették a szükséges óvrendszabályokat egy esetleges árvíz esetére.

— **Magyarfaló pópa.** A temesmegyei Mosniczán, mint lapunknak írják, Dimitrie Ádám román pap a szószékről izgató beszédekkel tartott a magyarság ellen. A község képviselőtestülete ugyanis azt határozta, hogy állandó gyermekmenedékházat épít. Ezt az alkalmat használta fel Dimitrie magyarfaló kirohanására, amennyiben legutóbbi egyházi beszédében azzal izgatta a népet a terv ellen, hogy a menedékházat csak amiatt építik, hogy a román gyermekekkel elfeledtessék anyanyelvüket, római katolikus hitre térítsék és erőszakkal megmagyarosítsák. A nép a lázító beszéd hatása alatt annyira felingerült, hogy a templomban jelen volt községi előljáróknak menekülniök kellett. Az előljáróság a pópát feljelentette.

— **A csurogi rablógyilkosság.** Megemlékeztünk arról a kegyetlen embermészárlásról, mely Csurogon történt meg márczius idusának éjjelén. Farohy Leó kereskedő gyilkosait, mint értesülünk, a csendőrség elfogta, kik már töredelmes vallomást is tettek. Hármán vannak: Szóva Cseszárót, Nikola Nezgrein és ennek a bátyja.

— **Károlyfalva vásáral.** Károlyfalva községében az eddig évenként márczius 19., június 29., szeptember 29., november 7. és a következő napokra engedélyezett országos vásárokat eszentül akként fogják megtartani, hogy a mennyiben azoknak első napja nem csütörtökre esnék, az illető vásár mindig a határnapot követő csütörtökön veszi kezdetét.

— **Érdekes miniszteri rendelet.** A m. kir. belügyminiszter egy vármegyei közigazgatási bizottsági tag választásának ügyében közelebb érdekes határozatot hozott. A miniszter ugyanis megsemmisítette a választást a törvény azon rendelkezése alapján, mely szerint, ha valamely választott közigazgatási bizottsági tag félve az egy ülésben sem jelenik meg s elmaradását minden alkalommal kellően nem igazolja, nem csak bizottsági tagságát veszti el, de a legközelebbi választásnál újra meg sem választható. Együttal kijelentette a miniszter, hogy a megyei tiszti főügyész hivatalával ellentétbe jutott akkor, midőn ez ügyben a közgyűlésen elnöklő főispán által jogi véleményadásra ismétlen felszólítottván, kitérő választ adott, holott köteles lett volna még elnöki felszólítás nélkül is saját kezdeményezéséből a közgyűlésnek jogi tanácsot szolgáltatni. Utasítandó tehát a főügyész, hogy törvényes kötelességeihez jövőre szorosan alkalmazkodjék.

Táviratok.

Kossuth Lajos.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Kossuth-család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Fájdalommal jelentjük, hogy atyánk, Kossuth Lajos 1894. évi márczius 20-án este 10 óra 55 perckor elhunyt.

Kelt Turinóban, 1894. márczius 21-én
Kossuth Ferencz,
Kossuth Lajos Tivadar.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ezernél több részvétlívart érkezett eddig. Ma délután leemelték a holttestet a halottas ágyról és koporsóba tették. A nagy halott arczán mély nyugalom trónol, ezüst fehér haja mint glória köríti fejét. A virágokból, melyekkel ágya tele volt hintve, mindenki eltett egy-egy szirmot szent ereklye gyanánt. Ma hatszáz magyar érkezett Turinba.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délután Turin város tanácsa megjelent a halottas házban Violi polgármester vezetése alatt. Körülállták a ravatalt, a polgármester pedig remegő hangon adott kifejezést Turin város közönsége öszintén érzett fájdalmának. Kossuth Ferencz, majd Lajos válaszolt a polgármester megható beszédére. Mindketten az egész magyar nemzet nevében fejezték ki köszönetüket. Végül pedig Helfy Ignác köszönte meg olaszul azt a példás vendégszeretetet, melyet Turin városa Kossuth Lajossal szemben tanusított.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma Helfy Ignác, gróf Károlyi Gábor, Eötvös Károly és Kossuth fiai jelenlétében átkutatták az összes fiókokat, azonban végrendeletet nem találtak.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A holttestet finom drapselyem takaróval fedik, amelyet erdélyi hölgyek küldenek.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főváros előtti Dunán horgonyzó hajókon a gyász jelölül leeresztették a zászlókat.

Turin, márcz. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az itteni polgármester Turin város nevében részvétlívart küldött Budapest polgármesterének. Kossuth háza előtt a városi díszőrség áll fegyveresen.

Turin, márcz. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth ágyában fekszik feketébe öltöztetve, virágokkal és koszorúkkal körülveve. Igen valószínű, hogy Budapesten temetik el.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Számos távirat érkezik mindentűn. Crispi olasz miniszterelnök fájdalmának ad kifejezést, hozzátéve, hogy Kossuth emléke örökké élni fog azoknál, kik szeretik a szabadságot.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Majd minden városban rendkívüli közgyűlést tartanak.

A bebalzsamozás.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth tetemeit ma Giacomelli tanár bebalzsamozta. Basso dr., a nagy hontalan öfeláldozó házi- orvosa, Budapestre jön.

A család óhaja.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A családi tanács mai értekezletének eredménye ismeretlen. Annyi bizonyos, hogy a család Magyarországon kívánja Kossuthot eltemetni. Nem határoztak ma már azért sem, mert Bánffy-tól, a képviselőház elnökétől sem kondolencia, sem intézkedés nem jött. A mai olasz deputáció élén De Amicis híres olasz író beszélt, Helfy olaszul felelt.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A függetlenségi és 48-as párt mai értekezletén Justh Gyula bejelentette, hogy Helfytől Turinból a következő táviratot kapta:

Kossuth-család óhaja, hogy a díszült hamvai nejevel és leányával hazaszállíttassanak.

Helfy.
Justh Gyula erre elküldte Helfynek a főváros tegnapi közgyűlésének határozatát, amely szerint a temetést, sírmeleket, mauzoleumot, szobrot és hazaszállítását a főváros vállalta magára. Ezután megállapították a turini küldötttagok tagjainak névsorát és a holttest hazaszállításának uti programját.

A hazaszállítás.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Lajos holttestét valószínűleg Velenczén és Fiumén keresztül viszik Budapestre, hogy elkerüljék Ausztria földjét.

A genuai két sir.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferencz és Lajos Tivadar ma Genuába mentek, hogy anyjuk és nővérük ott nyugvó hamvainak kiemelése végett intézkedjenek.

A kormány ígéretei.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A miniszterelnökség ma hivatalosan megczáfolja azokat a híreszteléseket, hogy a kormány a gyász ügyében tett ígéreteit be nem válthatja.

Kossuth fiai itthon.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sok jel arra mutat, hogy nemcsak Ruttkayné jön haza, hanem Kossuth mindkét fia szintén a magyar állam kötelékébe lép.

Turin, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ideérkezett magyarok közül többen tisztelgtek Kossuth Ferencznel, aki egyik látogatónak állítólag azt mondta, hogy atyja eszméinek letéteményeseül tekinti magát s hogy tehetségével ezen eszméket szolgálendő, hazajön Magyarországra.

Partétekezlet.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Holnap, a képviselőház ülése előtt az összes pártok értekezletet tartanak.

Az öreg honvédek.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az országos honvédegyesület ma Péchy Tamás elnökle alatt ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy Turinba küldöttséget menesztenek, a mely koszorut tegyen a ravatalra.

Az egyetemi ifjuság.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az egyetemi ifjuság elhatározta, hogy Kossuth halálának napját mindenkor nemzeti gyászként üli meg, nyolcz napig tartózkodván mindennemű vigalomtól. Ezertagu rendező bizottságot alakítanak a Kossuth tetemeinek hazaszállítása dolgában, azonkívül a ravatal megkoszorúzása végett Turinba küldöttséget menesztenek.

Mokrin részvéte.

Mokrin, márczius 22. (A „Torontál“ ered. távirata.) Kossuth Lajos halála alkalmából Mokrin község képviselőtestülete ma tartott ülésén az összlakosság nevében jegyzőkönyvileg nyilatkozta meg szívből jövő fájdalmát és megbizta az előljáróságot, hogy erről Ruttkayné-Kossuth Lujza asszonyt táviratban értesítse.

Köszönet Crispienek és Turinnak.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A függetlenségi és 48-as Házban indítványt tesznek, hogy Crispihez és Turin városához köszönő irat intéztesse.

A kassai jogászok.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kassai jogakadémia direktora megtiltotta a gyászlobogó kitűzését. A jogászok Csáky miniszterhez fordultak engedélyért.

A „Pester Lloyd“.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti V. ker. polgári körben ma a „Pester Lloyd“-ot elégették s a legélesebb kifakadással illették, mert kis gyászkeretben jelent meg.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szabadkán a „Pester Lloyd“-ot elégették, mert csak kis gyászkerettel jelent meg.

A sepsiszentgyörgyi választás.

Budapest, márczius 22. (A „Torontál“ eredeti táv.) Sepsiszentgyörgyről telegrafálják: Gajári Ödön a sepsiszentgyörgyi kerület képviselőjévé megválasztott.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1893. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek-Nhikinda				Nagybecskerek-Versecz				Versecz-Nagybecskerek				Szécsány-Párdány			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	700	—	—	Báziás ind.	405	1145	—	Budapest ny. p. u. ind.	700	—	—
Párdány	—	—	350	Temesvár	950	—	—	Temesvár	—	12—	—	Nagybecskerek	805	—	—
Nagybecskerek	550	1225	740	Nagykikinda	320	—	—	Versecz	540	220	—	Szécsány	925	555	—
Ellemér	609	1244	803	Nagybecskerek	805	—	—	Verseczrét	547	225	—	Módos	946	622	—
Melencze	632	111	832	N.-Becskerek-Bpart	812	415	—	*Temespaulis	553	232	—	Fény	967	635	—
Kumán	649	129	854	*Sándor-udvar	827	435	—	Bethlentanya	601	242	—	Párdány	1008	648	—
Törökbecse-Aracs	715	204	932	Lázárföld	841	452	—	*Szivattyutelep	611	255	—				
Beodra	749	238	1009	*Pusztá Kenderes	845	456	—	*Laudontanya	618	305	—				
Karlova	800	249	1024	*Lajosmajor	955	508	—	Nagymargita	627	316	—				
Nagykikinda (v.) érk.	840	329	1104	Szárca	907	580	—	Zichyfalva	639	329	—				
Temesvár	—	522	454	Szécsány (vend.) érk.	919	545	—	Györgyháza	651	345	—				
Budapest	125	—	655	Szécsány ind.	934	600	—	Szécsénfalva-Ráros-Istvánvölgy	706	402	—				
				Bóka	947	616	—	*Olécz	714	418	—				
				Kanak	1004	636	—	Kanak	723	424	—				
				*Olécz	1013	646	—	Bóka	739	444	—				
				Szécsénfalva-Ráros	—	—	—	Szécsány (vend.) érk.	751	459	—				
				Istvánvölgy	1022	703	—	Szécsány ind.	801	514	—				
				Györgyháza	1032	717	—	Szárca	814	531	—				
				Zichyfalva	1044	741	—	*Lajosmajor	826	545	—				
				Nagymargita	1059	802	—	*Pusztá Kenderes	838	546	—				
				*Laudontanya	1108	812	—	Lázárföld	842	603	—				
				*Szivattyutelep	1116	822	—	*Sándor-udvar	853	617	—				
				Bethlentanya	1129	835	—	N.-Becskerek-Bpart	910	641	—				
				*Temespaulis	1137	847	—	Nagybecskerek érk.	—	645	—				
				Verseczrét	1145	858	—	Nagykikinda	—	1104	—				
				Versecz érk.	1149	908	—	Temesvár	—	454	—				
				Temesvár	—	317	—	Budapest	—	655	—				
				Báziás	—	325	1129								

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (600—655) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételeesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Bécs-Budapest (nyug. p. u.)				Temesvár-Orsova-Versecz				Versecz-Orsova-Versecz				Versecz-Orsova-Versecz			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Bécs ind.	837	—	1100	Budapest ind.	130	700	830	Versecz ind.	221	—	—	Budapest ind.	700	—	—
Budapest	—	—	900	Orsova érk.	980	1030	450	Orsova érk.	230	410	—	Temesvár	950	—	—
Czegléd	—	—	250	Félegyháza	—	1211	—	Herkulesfürdő	335	512	—	Zombolya	1051	515	700
Félegyháza	—	—	460	Szeged	443	530	147	Karánsebes	627	1105	—	Nagykikinda	1118	545	739
Szeged	—	—	443	Valkány	—	627	303	Lugos	741	1255	—	Valkány	1202	622	828
Valkány	—	—	443	Nagykikinda	—	700	340	Rékás	837	219	—	Félegyháza	1254	732	945
Nagykikinda	—	—	443	Zombolya	—	741	422	Temesvár-Józsefváros	920	328	—	Czegléd	254	—	643
Zombolya	—	—	443	Gyertyámos	—	817	445					Orsova	440	—	813
Gyertyámos	—	—	443	Temesvár-Józsefváros	639	854	522					Budapest	655	—	1020
Temesvár-Józsefváros	—	—	443									Bécs	100	—	705

Temesvár-Arad				Arad-Temesvár				Jassenova-Oravicza-Anina				Anina-Oravicza-Jassenova			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Temesvár ind.	800	111	815	Arad ind.	625	1130	558	Temesvár ind.	—	535	810	Anina (vnd.) ind.	—	1215	430
Szentandrás érk.	820	139	845	Ujarad érk.	643	1154	609	Báziás	—	615	450	Krassova	—	108	519
Merczfalva	834	157	905	Németsaágh	705	1219	627	Jassenova (vnd.)	—	835	1055	Lissava	—	221	632
Orczifalva	845	216	921	Vinga	732	1247	645	Jám	—	901	1121	Majdan	—	258	711
Vinga	902	241	946	Orczifalva	748	104	658	Rakasdia	—	952	1208	Oravicza (vnd.) érk.	—	327	740
Németsaágh	917	258	1007	Merczfalva	803	120	709	Oravicza (vnd.) érk.	—	1024	1240	Oravicza ind.	300	350	—
Ujarad	934	331	1039	Szentandrás	819	138	721	Oravicza ind.	645	1050	—	Rakasdia	328	418	—
Arad	944	345	1055	Temesvár-Jv.	842	204	739	Majdan	717	1421	—	Jám	411	501	—
								Lissava	808	1208	—	Jassenova érk.	434	524	—
								Krassova	918	113	—	Báziás	910	—	—
								Anina (vnd.) érk.	956	151	—	Temesvár	726	854	—

Valkány-Varjas				Varjas-Valkány				Vojtek-Németbogsán				Németbogsán-Vojtek			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Budapest ny.p.u. ind.	830	220	—	Varjas ind.	700	1020	—	Temesvár ind.	535	810	—	Németbogsán ind.	400	500	—
Temesvár	1120	400	—	Perjámos érk.	717	1037	—	Báziás	405	450	—	Románbogsán	425	526	—
Valkány	320	635	—	Rác-Szt. Péter ind.	719	1055	—	Vojtek	650	910	—	Zsidovin	443	548	—
Ó-Bessenyő	351	659	—	Sárafalva	731	1110	—	Birda 3. sz. őrház	716	955	—	Gertenyes	454	600	—
N.-Szt.-Miklós	436	734	—	N.-Szt.-Miklós	746	1130	—	Gattaja	746	957	—	Móriczföld-Sósdia	511	623	—
Sárafalva	457	752	—	Ó-Bessenyő	807	1205	—	Móriczföld-Sósdia	814	1019	—	Gattaja	528	650	—
Rác-Szt. Péter	514	808	—	Valkány	838	1245	—	Gertenyes	835	1036	—	Birda 3. sz. őrház	549	712	—
Perjámos érk.	525	819	—	Temesvár érk.	901	108	—	Zsidovin	846	1047	—	Vojtek	610	733	—
Varjas ind.	538	820	—	Budapest ny. p. u.	125	850	—	Románbogsán	908	1107	—	Báziás	910	1129	—
								Németbogsán érk.	932	1131	—	Temesvár érk.	726	854	—

H i r d e t é s e k.

H i r d e t é s e k

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.